ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

ΕΠΑΛ Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: ΤΑΞΙΔΙΑ

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Η αξία του «ταξιδεύειν»

Το ελαφρώς διασκευασμένο κείμενο της ψυχολόγου Ηλέκτρας Χατζηδημητρίου αναλύει πώς τα ταξίδια μπορούν να συμβάλουν στην ανθρώπινη ευτυχία (https://inzone.gr/, ανακτήθηκε στις 18-04-2021).

Πολλές φορές αναρωτιόμαστε ποιο είναι το πολυτιμότερο συστατικό της ευτυχίας, η ουσία της ζωής που αξίζει να παλέψουμε, για να κατακτήσουμε, έτσι ώστε να φτάσουμε έστω κι ένα βήμα πιο κοντά στην πολυπόθητη ευδαιμονία. Αν και η ευτυχία είναι κάτι εντελώς υποκειμενικό για τον κάθε άνθρωπο, οι περισσότεροι τουλάχιστον από εμάς θα συμφωνούσαμε πως ευτυχία είναι αδιαμφισβήτητα μια ευρεία συλλογή στιγμών, στιγμών ιδιαίτερων και ξεχωριστών για τον καθέναν μας. Πολύτιμες και ανεξίτηλες στη μνήμη στιγμές μπορούν να μας χαρίσουν πολλά και διαφορετικά πράγματα στη ζωή. Ένα από αυτά είναι και τα ταξίδια.

Η αξία των ταξιδιών είναι από κάθε άποψη ανεκτίμητη. Κι αυτό, γιατί τα ταξίδια έχουν το μοναδικό χάρισμα να συνδυάζουν όλα αυτά τα συστατικά στοιχεία που χρειάζεται πραγματικά ο άνθρωπος, προκειμένου να εξελιχθεί πνευματικά και ψυχικά και, επομένως, να ολοκληρωθεί και να ευτυχήσει. Πνευματικές κατακτήσεις, απεριόριστη ψυχαγωγία, ψυχική ισορροπία, αλλά και σωματική υγεία είναι λίγα μόνο από τα πολλαπλά οφέλη που μπορεί κανείς να αποκομίσει από ένα απλό ταξίδι.

Καλώς ή κακώς, η σύγχρονη εποχή απαιτεί από εμάς μεγάλα ποσοστά ενέργειας και ψυχικών αποθεμάτων, προκειμένου να αντεπεξέλθουμε επιτυχώς στους ταχείς και άκρως πιεστικούς ρυθμούς ζωής. Συχνά, λοιπόν, παρασυρόμαστε από τη ρουτίνα της απαιτητικής καθημερινότητας και λησμονούμε να προσφέρουμε στον εαυτό μας ένα πολύτιμο δώρο: στιγμές προσωπικής ηρεμίας και ικανοποίησης.

Τα ταξίδια είναι μια ευκαιρία για φυγή από την πληκτική ή αγχογόνο[1] πραγματικότητα, αλλά και ένας τρόπος για καλύτερη γνωριμία με τον ίδιο σου τον εαυτό και τα «θέλω» σου. Η αλλαγή παραστάσεων, σε συνδυασμό με τη συσσώρευση νέων εμπειριών, καθιστά τα ταξίδια τον καταλληλότερο τρόπο ψυχικής εκτόνωσης και αναζωογόνησης.

Ακόμη, η επαφή με ανθρώπους άλλων εθνικοτήτων και διαφορετικούς πολιτισμούς συμβάλλει στην ευρύτερη μόρφωση του ανθρώπου, στη διεύρυνση των πνευματικών του οριζόντων, ακόμη και στην υιοθέτηση νέων τρόπων ζωής και σκέψης. Συμπερασματικά, διαφαίνεται πως τα ταξίδια δεν είναι κάτι απλό… Στην πραγματικότητα, αυτές οι μικρές αποδράσεις από την καθημερινότητα κρύβουν πολλά περισσότερα. Είναι από τις λίγες μορφές πραγματικής ψυχαγωγίας, που συνδυάζει με τον ωραιότερο δυνατό τρόπο τη γνώση με τη διασκέδαση και που αποτελεί πηγή αξέχαστων αναμνήσεων.

Α3. Στο κείμενο γίνεται λόγος για «τα πολλαπλά οφέλη που μπορεί κανείς να αποκομίσει από ένα απλό ταξίδι». Σε άρθρο 200-250 λέξεων, που θα δημοσιευτεί σε τοπική εφημερίδα της πόλης σου με την έναρξη της τουριστικής περιόδου, αναπτύσσεις τις απόψεις σου για την αξία των ταξιδιών στη σύγχρονη εποχή.

Μονάδες 25

Β. Λογοτεχνικό κείμενο

ΙΣΙΔΩΡΟΣ ΖΟΥΡΓΟΣ (1964-)

Η ψίχα εκείνου του καλοκαιριού (απόσπασμα)

Ο Ισίδωρος Ζουργός στο μυθιστόρημά του «Η ψίχα εκείνου του καλοκαιριού» (εκδόσεις Πατάκη, 2002) αφηγείται τις αναμνήσεις του εντεκάχρονου Νικόλα από το καλοκαίρι του 1974. Ο πρωταγωνιστής, μαζί με τη μητέρα του, Ευρυδίκη, και τον αδελφό του, Δήμο, περνούν τις διακοπές τους στο χωριό καταγωγής του πατέρα του.

1 αγχογόνος: αυτός που προκαλεί άγχος

Οι δρόμοι ήταν στενοί και στρωμένοι με πέτρα. Το χωριό ήταν παλιό, ιστορικό, όπως έλεγε ο μπαμπάς ο Ορέστης, και κάθε φορά που το ανέφερε, σώπαινε για λίγα λεπτά, με την ελπίδα ίσως να μεταδοθεί και στους γιους τους λίγο από αυτό το ρίγος περηφάνιας που τον συγκλόνιζε. Έρχονταν εδώ και χρόνια στην αρχή κάθε καλοκαιριού, ο Νικόλας δε θυμόταν από πότε ακριβώς, από τότε που θυμόταν τον κόσμο, από πάντα. Φεύγανε με τα πρωτοβρόχια, όταν η ζακέτα γινόταν απαραίτητη πρωί βράδυ και στο θερινό το σινεμά έμεναν καμιά χούφτα παιδιά, καθώς το κρύο καραβόπανο στις πολυθρόνες τούς πάγωνε τα μπούτια και τραβούσαν ασυναίσθητα τα κοντά παντελόνια να μακρύνουν.

Ο Νικόλας πότε σήκωνε και πότε έσερνε τη βαριά τσάντα. Όταν τον έβλεπαν, τη σήκωνε, αλλιώς την άφηνε να σέρνεται και να κάνει καρούμπαλα στις λείες πέτρες.

«Καλώς τους! Καλώς τους! Καλώς ήρθατε!» [...]

Όλος ο κάτω μαχαλάς είχε βγει στις πόρτες. Το πιο δύσκολο σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι ότι πρέπει να κουβαλάς και ταυτόχρονα να χαμογελάς ευγενικά. Από μέσα του ο Νικόλας προσευχόταν να κοντοσταθεί η μάνα τους πολλές φορές να χαιρετήσει, για να παίρνουν ανάσες.

«Ευρυδίκη μου, καλώς ήρθατε!»

Ο Δήμος, ένα κεφάλι πιο ψηλός απ' τον Νικόλα, χασμουριόταν· κάτι ανάμεσα στο πρωινό ξύπνημα, από θερινή ραστώνη[2] και λίγη βαρεμάρα, είχε μείνει κι ο *Λούκυ Λουκ* στη μέση… Ο Νικόλας κοίταζε τη χούφτα του, που είχε κοκκινίσει από τα χερούλια της τσάντας.

Πήραν πάλι την ανηφόρα ανάμεσα από καλωσορίσματα και ευχές. Ήξερε από προηγούμενα καλοκαίρια πως σε μια στροφή θα βλέπανε επιτέλους το καμπαναριό της εκκλησίας, εκεί θα τελείωναν τα βάσανά τους.

«Όταν σας χαιρετάει ένας άνθρωπος, δεν ξέρω γιατί κάθεστε και οι δυο σαν νερόβραστοι», μουρμούριζε η μάνα του, λες κι αυτό ήταν το πρόβλημα και όχι η θεόβαρη βαλίτσα που κουβαλούσε. […]

Το καλντερίμι μύριζε από τους ασβεστωμένους τοίχους των παλιών σπιτιών και τα φύλλα απ' τις συκιές που περνούσαν πάνω από πέτρινες μεσοτοιχίες και άπλωναν κλωνάρια καταμεσής στον δρόμο. Τα σύκα ακόμα μικρά και άγουρα, αν τα

2 ραστώνη: έλλειψη δραστηριότητας, τεμπελιά

πατούσες έβγαζαν γάλα, τα φύλλα είχαν πάντα εκείνο του χνούδι που στο άγγισμά τους ανατρίχιαζες.

Β3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις τις απαντήσεις σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Ποιες είναι οι πρώτες εντυπώσεις και τα συναισθήματα του Νικόλα και του αδελφού του κατά την άφιξή τους στο χωριό; Εσύ πώς αισθάνεσαι και ποια σχέδια κάνεις την πρώτη μέρα των διακοπών σου;

ή

2. Να υποθέσεις ότι είσαι ο Νικόλας και γράφεις σ' έναν φίλο σου μια επιστολή. Μοιράζεσαι μαζί του εντυπώσεις από την άφιξή σου στο χωριό την πρώτη μέρα, τα σχέδιά σου για τις επόμενες μέρες των διακοπών, τις επιθυμίες και τα συναισθήματά σου για όσα έγιναν και όσα περιμένεις να συμβούν.

Μονάδες 25